

Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzatának reprezentatív kiadványa

**A szegedi Kórusélet 150 éves jubileuma alkalmából
1863–2013**

„A szegedi kórusélet másfél évszázadára visszatekintő jubileumi kiadvány, mely szeretné megörökíteni több ezer egykori és mai kórustag, valamint karnagyaik tevékenységét.”

„Szeged mindig is az egész ország zenei életének, jelentős, példaértékű képviselője volt.” E szavakkal indítja a KÖSZÖNTŐT dr. Mindszenty Zsuzsánna a KÓTA elnöke.

Az ELŐSZÓBAN dr. Tóthpál József a Magyar Muzsikus Fórum elnöke rövid történelmi visszatekintést vázol fel az európai zenekultúra térhódítása és a hazai karéneklés társadalmi méretű kibontakozása területén. Majd így összegezi: „Szeged város népe büszke lehet zenei hagyományaira, hiszen – amint ez a kötet is bizonyítja – jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a magyar zenekultúra európai rangra emelkedhetett.”

Az igényes, szép kiállítású kiadvány, körültekintő részletességgel, tizenöt fejezetben mutatja be Szeged zenei életét, meghatározó személyiségeit és együtteseit.

A 19. század közepébe visszanyúló **A szegedi karéneklés kezdetei** című fejezet, *Erdős János* (1922–2011) gazdag anyagismeretét dicséri. A kiváló karnagy évtizedek óta foglalkozott az 1860-as években kialakult *dalosmozgalom*, az egykori Dalárdák létrejöttével, mozgalmával. Nagyon érdekes adatokra, eseményekre derít fényt. A következő fejezet a **Dalosélet kibontakozása** már megemlíti, hogy a Szegedi Dalárda első szereplése 1874-ben volt, majd 1876-ban országos Dalostalálkozót tartottak Szegeden 36 dalárda részvételével, ez alkalomra hatalmas Dalcsarnokot építettek a vendégek fogadására. Augusztus 19-én az egyesített dalárdák élén a Himnuszt Erkel Ferenc vezényelte. „Am a fejlődésnek indult zenei életet és zenei intézményeket az árvíz elsöpörte a föld színéről.” A város azonban hamarabb talpra állt mint bárki is hitte volna. A Szegedi Dalárda *Szögedi Endre* vezényletével 1880-ban már Kolozsváron, majd 1896-ban a milleneumi ünnepségeken Budapesten szerepelt, és 1889-ben Szegeden látta vendégül az ország dalosait.

Gazdag képanyaggal, egykori fotókkal illusztrálja **A dalárelét emlékei** fejezetet *Berényi Bogáta* és *T. Knotik Márta*. **A szegedi karéneklés a XX. században**, az új törekvésekre mutat rá, három jeles zenész – Szögedi Endre, König Király Péter, Figedy-Fichtner Sándor meghatározó tevékenységét bemutatva. Említésre méltó, hogy az első világháború után gyorsan ujjaéledtek a dalárdák. De igen jellemző az új korszakra egy illusztris fénykép, az aláírás: „Az 1920-as évektől már vegyeskarok is felléptek Szegeden.”

És ezt követi *Az új magyar zene térhódítása*. 1934-ben a város zeneéletében nagy változások történtek. Fialat tehetséges zenészek érkeztek a városba. *Fricsay Ferenc* és (Szögi) *Szeghy Endre*, aki 1933-ban alakította meg kamarakórusát melynek bemutatkozása 1934. április 21-én volt. Veress Sándor, Bárdos Lajos, Kertész Gyula műveit énekelték. Ez volt az első kórus Szegeden mely gyökeresen szakított a *liedertafelstilussal*. 1935-től egymásután vállalkoztak a nagy Kodály-művek bemutatására.

Szeghy Endre szervezte meg Kaposy Gyulával az első *szegedi Éneklő Ifjúság* hangversenyt 1935. május 12-én, egy évvel a budapesti kezdet után. Ez időszakban gazdag hangversenyéletről számol be a krónika.

Az Egyetemi Énekkar 1944. március 26-ra tervezett tíz éves jubileumi hangversenyét azonban már csak zártkörben tarthatták meg, mert a vendégként várt Kodály Zoltán és Bárdos Lajos nem érkezett meg. A zene hangjait a közeledő háború nyomta el.

A felszabadulás után új lendületet vett a kórusmozgalom. Ismét életre keltek nagymúltú kórusok és szép számmal alakultak újjak is. Az iskolai kórusok nagy seregszemléje 1947 június 8-án a Dóm téri Éneklő Ifjúság volt 2000 énekes élén a „Forr a világot” Szeghy Endre vezényelte.

Ebben az évben alakult az Ifjómunkások Kórusa is *Sapszon Ferenc* vezetésével – aki innen indult a Zeneakadémiára, és a Magyar Rádió Énekarának világhírű karmestere volt több évtizeden át. – Szegeden néhány csöndesebb év után a kórusélet ismét lendületet vett.

1953. május 30-án az Ifjúsági dalosünnepen Kodály Zoltán vezényelte „A magyarokhoz” című kánonját.

A *Töretlen fejlődés útján* című fejezet gazdag beszámolót tartalmaz az 1960-as évektől a 80-as évek végéig terjedő aktív kóruséletéről és vezetőikről, hogy csak néhány nevet megemlítsünk: Mihálka György, Kardos Pál, Rozgonyi Éva, Gyüdi Sándor, Vaszy Viktor, Pál Tamás. Az emlékezést a továbbiakban *Az Ifjúsági Énekkarokról* című fejezet egészíti ki. *Fagler Erika* foglalta össze *A Kóruséletünk meghatározó egyéniségei*, és *A Szegedi Éneklő Ifjúság* fejezeteit. Ezt követően részletesen és nagyon pontosan mutatták be még tíz fejezetben és jegyezték fel a *Korábbi évtizedekben* és napjainkban működő aktív énekkarokat, és vezetőiket, gazdag képanyaggal illusztrálva. *Kórusnév- és Személynév mutató* egészíti ki a kötetet.

Az **Utószó** *Gyüdi Sándor* írása. Befejezésül idézzük gondolatait „Szeged kóruséletének gazdagsága nem az eltelt évek számában van, hanem mindazon értékekben, ami az énekkarok működése révén létrejött – ennek összefoglalására tett kísérletet ez a könyv. Ami az éveket illeti: okunk van bizakodni abban, hogy százötven esztendő során teremtett értékekre a következő századokban is gazdag énekkari kultúra épül Szegeden.” Ehhez kívánunk további jó munkát!

Öszinte elismerés illeti a könyv íróit, szerkesztőit, összeállítóit, mindazokat akik megálmodták és megvalósították e szép kiállítású színes kiadvány megjelentetését. Ajánljuk és kívánjuk, hogy minél többen megismerjék Szeged zenei múltját és jelenét e művészi kivitelű könyv olvasása során.

Márkusné Natter-Nád Klára